

MLA-terrein

aanvulling op de ontheffingsaanvraag ex
artikel 75 flora- en faunawet d.d. 14 november 2006

d.d. 01 februari 2007

MLA-terrein

**aanvulling op de ontheffingsaanvraag ex artikel 75 van de
flora- en faunawet d.d. 14 november 2006**

correspondentienummer: ff75c.06.aanv.0392.ck

dossiernummer: MB-100.401

**Heukelom Verbeek
landschapsarchitectuur**

gulpen, 01 februari 2007

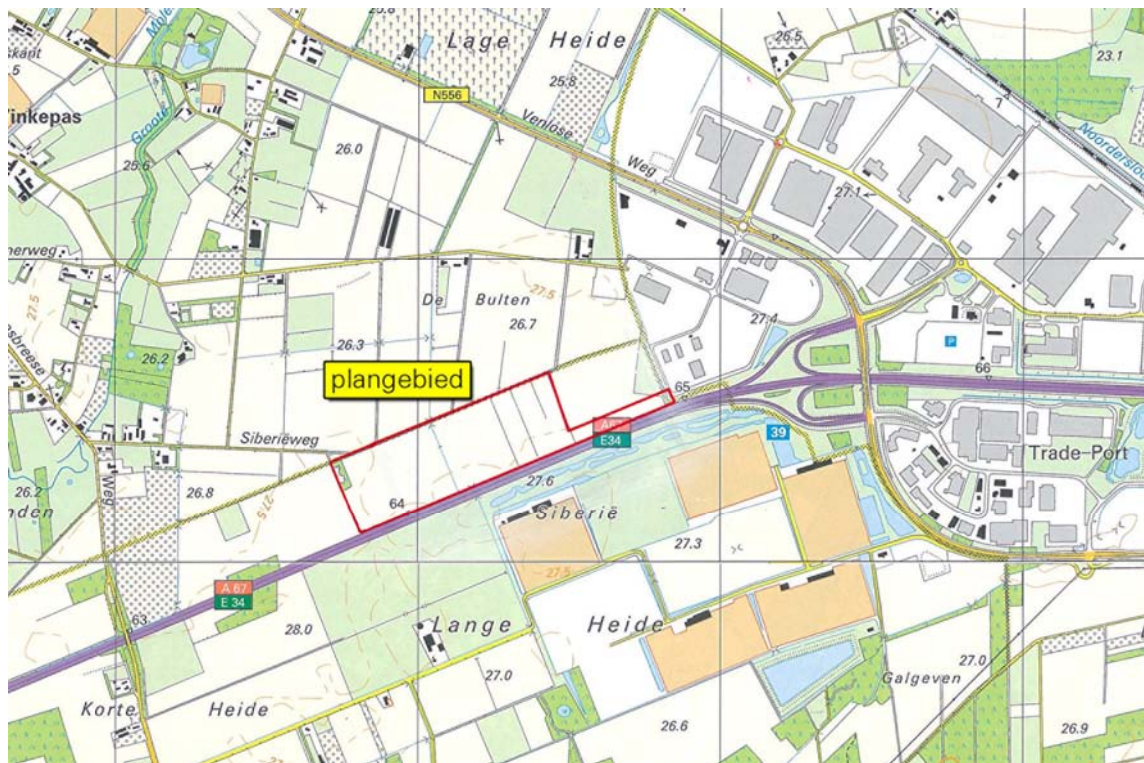
Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
1 Vissenonderzoek Lage Heidebossing	6
1.1 Methode	6
1.2 Resultaten	6
1.3 Conclusies	7
2 Periode van ontheffingverlening	8
3 Maatregelen met betrekking tot Dassen	9
3.1 De Das	9
3.1 MLA-terrein versus Das	9
3.2 Maatregelen ten behoeve van de Das	10
Literatuur	13

Inleiding

Op 14 november 2006 is voor het MLA-terrein een ontheffingsaanvraag ingediend bij de Dienst Regelingen te Dordrecht. Deze ontheffingsaanvraag is op 22 november 2006 ter advies voorgelegd aan de Dienst Landelijk Gebied, Regiokantoor Zuid, onderdeel van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Naar aanleiding hiervan heeft de Dienst Landelijk Gebied in een brief d.d. 4 januari 2007 verzocht om aanvullende informatie betreffende een aantal aspecten.

In figuur 1 is de ligging van het MLA-terrein aangegeven.

Figuur 1: ligging MLA-terrein.

Aan de hand van de brief van DLG, d.d. 4 januari 2007, is in voorliggend rapport de verzochte informatie uitgewerkt. Dit rapport is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 - Vissenonderzoek Lage Heide lossing: In dit hoofdstuk wordt beschreven wat de resultaten zijn van het vissenonderzoek, dat is uitgevoerd in en om het gedeelte van de Lage Heide lossing, dat gedempt gaat worden in verband met de aanleg van de start- en landingsbaan en de bouw van hangars. Daarnaast wordt aangegeven wat de gevolgen van de onderzoeksresultaten zijn voor de ontheffingsaanvraag, zoals deze op 14 november 2006 is ingediend.
- Hoofdstuk 2 - Periode van ontheffingverlening: In verband met onduidelijkheid over de periode van ontheffingverlening worden hier de gewijzigde data aangegeven.
- Hoofdstuk 3 - Maatregelen t.b.v. Dassen: Als gevolg van de ontwikkeling van de ecologische verbindingszone aan de oostzijde van het plangebied is de verwachting dat de Das, die hier in het verleden al voorkwam, weer terug zal keren. De vraag van de Dienst Landelijk Gebied is hierbij, hoe de Das van het vliegveld geweerd zal gaan worden in de toekomst teneinde ongelukken met vliegtuigen te voorkomen. In hoofdstuk 3 zal hierop antwoord worden gegeven.

Heukelom Verbeek
landschapsarchitectuur
Gulpen, 01 februari 2007

ir. M.A. Blaas
landschapsarchitect bnt

1 Vissenonderzoek Lage Heidelossing

In het verzoek tot aanvullende informatie met betrekking tot de ontheffingsaanvraag voor het MLA-terrein staat aangegeven, de gebruikte informatie over het Bermpje tien jaar oud en daarmee gedateerd is. Gezien de aard van de werkzaamheden wordt aangegeven, dat aanvullend onderzoek dient te worden gedaan naar het al dan niet voorkomen van het bermpje en/of andere beschermde vissoorten in en om het te dempen gedeelte van de Lage Heidelossing. Dit hoofdstuk geeft de resultaten van dit aanvullende onderzoek.

In paragraaf 1.1 wordt kort de Methodiek beschreven. Vervolgens worden in paragraaf 1.2 de resultaten van het vissenonderzoek gepresenteerd. De conclusies van het vissenonderzoek ten aanzien van de ontheffingsaanvraag worden ten slotte in paragraaf 1.3 uiteengezet.

1.1 Methode

Op 23 januari 2007 is een veldbezoek aan het plangebied gebracht. Met behulp van een schepnet is de Lage Heidelossing ter plaatse van het plangebied intensief bemonsterd. Alle gevangen vissen zijn op naam gebracht en de aantallen van de verschillende soorten zijn geregistreerd. Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met Peeters Econsult.

1.2 Resultaten

Bij de bemonstering zijn twee vissoorten aangetroffen, namelijk Riviergrondel en Blankvoorn. Een overzicht van de vangstresultaten is weergegeven in tabel 1. Beide soorten komen in Nederland en Limburg algemeen voor en zijn niet in hun voorkomen bedreigd. Ze genieten geen wettelijke bescherming krachtens de Flora- en faunawet.

Het Bermpje is tijdens dit onderzoek niet aangetroffen.

Soort		Aantal
Riviergrondel	<i>Gobio gobio</i>	17 ex
Blankvoorn	<i>Rutilus rutilus</i>	2 ex

Tabel 1: Overzicht van de vangstresultaten.

1.3 Conclusies

Naar aanleiding van de resultaten van het vissenonderzoek kunnen een aantal conclusies worden getrokken ten aanzien van de ontheffingsaanvraag d.d. 14 november 2006 voor het plangebied:

- Het Bermpje is tijdens het onderzoek niet aangetroffen;
- Op basis van de gegevens uit het verkennend natuurwaardenonderzoek en de resultaten van dit veldonderzoek kan worden geconcludeerd dat in de Lage Heidelossing ter plaatse van het plangebied geen wettelijk beschermde vissoorten voorkomen;
- Als algemene mitigerende maatregel geldt voor de vissen alleen nog: bij de voorgenomen demping van de huidige loop van de Lage Heidelossing ter plaatse van het plangebied dient in stroomafwaartse richting gewerkt te worden, zodanig dat aanwezige vissen en andere fauna de gelegenheid krijgen op eigen kracht of met de waterstroming uit de te dempen beekloop geraken;
- Ten alle tijden is de algemene zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet van toepassing. Dit houdt in dat handelingen, die niet noodzakelijk verband houden met het beoogde doel en nadelig zijn voor de flora en fauna achterwege moeten blijven.
- De ontheffingsaanvraag met betrekking tot het Bermpje komt hiermee te vervallen.

2 Periode van ontheffingverlening

Door een foutieve overname van de periode waarover ontheffing wordt aangevraagd uit de projectomschrijving, zijn in de ontheffingsaanvraag twee ontheffingsperiodes terecht gekomen. De Dienst Landelijk Gebied verzoekt in dit geval de correcte periode voor ontheffing aan te geven. Daarnaast heeft intussen een wijziging in de planning van de werkzaamheden plaatsgevonden, waardoor de periode waarover ontheffing dient te worden aangevraagd eveneens gewijzigd dient te worden. Gezien het resultaat uit het voorgaande hoofdstuk, waarbij de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing geheel is komen te vervallen, is ook de noodzaak tot het wijzigen van de periode van ontheffing komen te vervallen.

Teneinde toch een antwoord op het verzoek tot aanvullende informatie te geven, bij deze de gewijzigde periode waarbinnen de demping van de watergang zal plaatsvinden: in de periode van 1 april 2007 t/m 1 januari 2008.

3 Maatregelen met betrekking tot Dassen

In het verzoek tot aanvullende informatie wordt met betrekking tot de Das aangegeven, dat de aangedragen informatie 10 jaar oud is en de situatie met betrekking tot de aanwezigheid van de Das in de omgeving van het plangebied in de tussentijd veranderd kan zijn. In combinatie met het feit, dat een faunapassage onder zowel de A67 als de toegangsweg tot het plangebied wordt aangelegd en natuurcompensatie in de vorm van de aanleg van een ecologische verbindingzone plaatsvindt, is de kans reëel dat Dassen van het plangebied gebruik zullen gaan maken in de toekomst. De situatie ter plaatse gaat er immers voor de soort op vooruit. Gezien het toekomstige gebruik van het plangebied als vliegveld wordt het voorkomen van de soort ter plekke als onwenselijk bevonden. Daarom is door de Dienst Landelijk Gebied verzocht aan te geven hoe de Das uit het plangebied geweerd zal gaan worden. In onderstaande paragrafen zullen de maatregelen die worden genomen in het plangebied met betrekking tot de Das worden toegelicht. In paragraaf 3.1 wordt allereerst het habitat van de Das omschreven. Daarna worden in paragraaf 3.2 enkele algemene opmerkingen geplaatst met betrekking tot het vliegveld. In paragraaf 3.3 worden vervolgens de maatregelen die zullen worden genomen in het plangebied toegelicht.

3.1 De Das

Dassenburchten worden vooral aangetroffen in bosranden, kleine bosjes, houtwallen, holle wegen en vergelijkbare landschapselementen. Het territorium van een dassenfamilie beslaat zo'n 50 tot 200 hectare. De begroeiing van dit territorium moet voor de Das het liefst zo gevarieerd mogelijk zijn. Bij voorkeur bestaat het landschap uit een verscheidenheid aan bosjes, akkers, boomgaarden, heggen en houtwallen, die gedurende alle seizoenen een gevarieerd menu opleveren voor de Das. Daarnaast worden deze landschapselementen ook als geleidingsroute gebruikt. Dassen zijn actief van zonsondergang tot zonsopkomst. Het voedselpakket van de Das bestaat met name uit regenwormen, die hij vooral vindt in vochtige kort begraaide weilanden. Daarnaast eet de Das ook een verscheidenheid aan insecten, valfruit, noten, slakken, vogels en kleine zoogdieren als jonge en verzwakte konijnen (Van Gaalen, 1992).

3.1 MLA-terrein versus Das

Oostelijk van het MLA-terrein wordt een ecologische verbindingzone aangelegd. Deze zone wordt door de aanleg van een verscheidenheid aan landschapselementen geoptimaliseerd als potentieel leefgebied voor de Das, waarbij de aangrenzende landbouwgronden, die worden gekenmerkt door met ruigte begroeide greppels op de perceelscheidingen optimale foerageergebieden zijn (zie hiervoor de foto's van het plangebied en directe omgeving op pagina 8 van het verkennend natuurwaardenonderzoek, effectenstudie en compensatieplan MLA-terrein (Van Heukelom - Verbeek, 2006)).

Het MLA-terrein zal in verband met de vliegbewegingen, die vanaf dit terrein gedaan zullen gaan worden, voornamelijk bestaan uit grasland. De start- en landingsbaan wordt aangelegd als een kortgemaaid grasveld. Aan de noordzijde hiervan wordt als natuurcompensatie een strook kruidenrijk grasland aangelegd, die tevens de noordgrens van het MLA-terrein vormt.

Vanaf het vliegveld zal alleen overdag worden gevlogen. Aangezien de Das tussen zonsondergang en zonsopkomst foerageert veroorzaakt dit geen conflicten tussen vliegtuig en

Das. Alleen in de zomer, wanneer de nachten kort zijn kan de Das rond een uur of acht 's avonds, als het nog licht is, reeds worden aangetroffen.

Dassen foerageren voornamelijk vanuit een dekking en zullen op het MLA-terrein voornamelijk de zone kruidenrijk grasland langs de noordzijde van het terrein gebruiken om te foerageren, waarbij korte uitstapjes kunnen worden gemaakt op de kort gemaaide start- en landingsbaan. Het vliegveld wordt in ieder geval omgeven door een hekwerk, waardoor de toegang tot het terrein beperkt is.

3.2 Maatregelen ten behoeve van de Das

Het is de bedoeling, dat vanaf het MLA-terrein gevlogen kan worden zolang het licht is. Dit houdt in, dat 's zomers ook na acht uur 's avonds gevlogen zal gaan worden. Met betrekking tot de Das zouden de vliegbewegingen beperkt dienen te blijven tot de uren tussen zeven uur 's ochtends en zeven uur 's avonds. Aangezien dit niet het geval is, wordt het MLA-terrein voorzien van een kleinwild raster aan de noord en oostzijde van het terrein. Op deze wijze wordt voorkomen, dat op lange zomeravonden ongelukken zouden kunnen gebeuren tussen Dassen en vliegtuigen.

Langs in ieder geval de zijde van de ecologische verbindingszone wordt een kleinwild raster aangebracht (voor referentiebeelden zie figuur 2). Hiermee wordt tevens de ingang naar de toekomstige faunatunnel onder de toegangsweg en de A67 gemarkeerd. Het kleinwild raster wordt doorgetrokken vanaf de toegangsweg tot aan de noordoosthoek van het plangebied, waar de Siberiëweg eindigt en vervolgens tot aan de kruising tussen de Siberiëweg en de Lage Heide lossing, zie kaart R01. De Lage Heide lossing zelf wordt gezien als natuurlijke barrière, die door de Das niet gepasseerd zal worden, zolang het agrarische gebied en de ecologische verbindingszone buiten het MLA-terrein voldoende foerageermogelijkheden bieden.

Op één plek langs de Siberiëweg, op één plek langs de oostzijde van het plangebied en op één plek langs de toegangsweg worden passeermogelijkheden aangebracht voor dieren, die aan de verkeerde kant van het raster zijn beland (figuur 3).

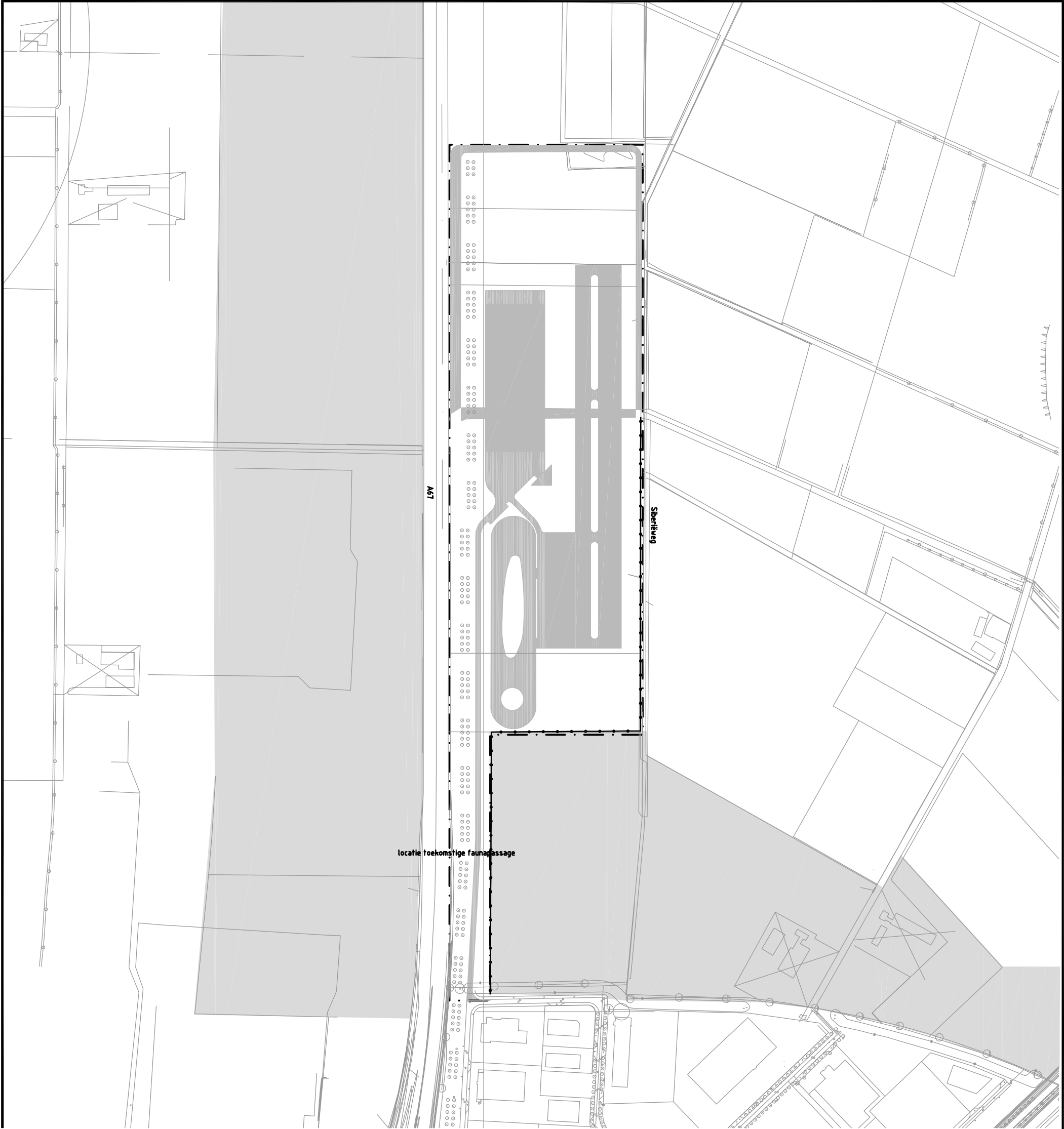
Het kleinwild raster bestaat uit een fijnmazig hekwerk van minimaal 1 meter hoog. Teneinde ondergraving te voorkomen wordt het raster 20 cm ingegraven en vervolgens 30 cm richting de wildzijde platgelegd.

Het kleinwild raster wordt aangelegd zodra de ecologische verbinding en de faunapassage gereed komen en/of de Das in of nabij het plangebied wordt gesignaleerd.

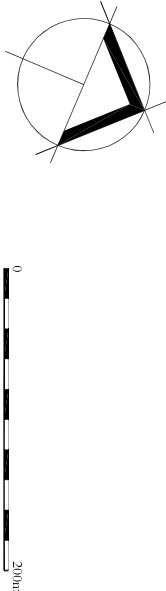

Figuur2: voorbeelden van het toe te passen kleinwild raster.

Figuur 3: Voorbeeld van een passeermogelijkheid voor klein wild om weer aan de goede zijde van het raster te komen, gezien vanaf de wildzijde.

- legenda**
- dasseraster
 - ecologische verbingszone
 - voorgenomen ingreep
 - begrenzing plangebied

Heukelom Verbeek

landschapsarchitectuur

project	aanvulling ontheffingsaanvraag	datum	01.02.2007
onderdeel	locatie dassenraster	schaal	1 : 5 000
projectnr	MB-100.401	format	A3
blad	R01	getekend	mb
opdrachtgever	tpog b.v.	gecontroleerd	

kon. julianastrat 21a

6271 cb gulpen

tel +31 (0) 43 450 30 45

fax +31 (0) 43 450 46 70

info@heukelomverbeek.nl

www.heukelomverbeek.nl

Literatuur

Galen, N.H. van, Das versus golfbaan, Wetenschapswinkel biologie, uitgave 123, Utrecht, juli 1992.

Van Heukelom - Verbeek landschapsarchitecten b.v., MLA-terrein, verkennend natuurwaardenonderzoek, effectenstudie en compensatieplan, Gulpen, augustus 2006.